

ACC. N:R M. 9825: 1-23.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Småland

Upptecknat av: Rudolf Eklöfsson

Härad: Östra, Aspelund

Adress: Polhem 5, Stadsby Brunn

Socken: Åseda, Karlsby, Kälilla

Berättat av: olika personer i se. inne i

Uppteckningsår: 1945

Född år i uppteckningen

Börolor och börolorsseder

s. 1-23

LUF 52.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R M. 9825:1.

Landskap: *Småland*
 Härad: *Östra härad*
 Socken: *Alster*
 Uppteckningsår: *1945*
 Upptecknat av: *Rudolf E. Lofsson*
 Adress: *Golhem 5 Holsby Bruk*
 Berättat av: *J. P. Lindström*
 Född år *1899* *Holsby Bruk*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För min sagsman hade Hans far omtalat nämnda
 Bröllopsfest sedan så den är mycket gammal
 över 150 år. Ett brudfölje red till kyrkan med
 förriedare och när man kom tillbaka red dessa
 före till bröllopsgården och hämtade ett kruks-
 med ^{och en släp} ~~en~~ ^{att äta} ~~äta~~ ^{med}
 med äter ty man hade äter och fläsk till ~~äta~~
 Bröllopsmat. Förriedarna hade också med sig brän-
 ns biter och glas. Sedan tog man ^{släp} ~~en~~ ^{och} ~~äta~~
 och ~~läk~~ ^{läk} äterkruket gå runt ibland f. bröllops-
 folket ^{för} att ~~av~~ ^{smaka} äterna som nedsköjdes
 med brännvin. Sedan red förriedarna tillbaka till
 Bröllopsgården och vid byarna efter vägen vände
 man hästarna bakut och lät dem med sina hovar
 slå in slävarna så man kom in i husen.

LUF. 52.

ACC. N:R M. 9825:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och red över bord och stolar så det såg
ut som förördelsens styggelse. När det de förit
fram och tjuvlt med hästdynga i rumen -
och vid nästa dörr vände man hästarnas så
att de med hovarna slog i dörren så man
kom och alla husen i byn besöktes så alla
hus och byar efter vägen till bröllopsgården

(Vela denna "bröllopsred" är otillförlitlig.)

Trän Målilla socken hade man följande
bröllopsed för 60 år hade i Boda en kusar
vid namn Ebb han var klädd i Hussaruniform
blanka stäklar och sporrar han red som för-
riddare man red ej utan man åkte efter
häst Vid bröllopsmåltiden blåste Ebb klarinet
för maten när den bars in.

När man vigdes sade man att de varit
på den luta stenen Man satt när man
vigdes främst i kyrkan för visade ej sig
brudparet förrän i kyrkan Min mor gjorde
ej så den seden tog slut Sedan gick man
istället till bröllopsgården på kvällen
och ropade ut brudparet sägande Brud-
paret kom ut man ropade ut ända
till fem gånger under hurra rop man
smällde så kallade brusmällor det vill
säga att man en skänd person avlossade

obs.

ACC. N:R M. 9825:4.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

med bössa en svit skott för brudparat
man sprängde även sprängskott i det man
fullde en bachel med krut och hade en
stabinträd som man lände på och blev
sna så skraka smällar att fönstretorna
skallade

För i Tiden vändes allt linne till Brudsängen
det vändes långt i förväg även garnet spanns
det var fint laggarn som vändes till örngott
och lakan och även tyget till täcken vändes och
stoppades för hand Min mor stack sina täcken
själv och hade endast en till hjälp

Brudsängen bäddades av en syster till bruden
men mycket fint linne och kallade Brudkam-
men Nu där i mot köper man allt allt
linne man väver ej
men Brudsängen bäddas på samma vis.

9825:6.

ACC. NR

M.

Brudslöjan om ^{sedan} ^{flön} ^{man} ^{gäde till dop} klänning åt fösta barnen
 Man lånade Brudslöjan om man hade
 små om ständigheter De rika gjorde det
 ej. Klädde Bruden i Karlstorp gjorde ^{de} ^{höst} ^{den sista} Klockarns
 döffer. Hon fick Gofi Lyren Brudens klänning var
 svart siden med vit kräs. Bruden här ~~skreddes~~
 man flätade små hårflätor och blöde dem bra
 som fick sitta i 8 dagar så håret blev
 kransit. Bruken kläddes i Brudkumaren
 Nu där mot fur man till en modest
 och betär sig i vit brudklänning och håret
 kransas hos en hårfrisör ibland har man
 mynten krona eller vid kyrkbiölton lånar
 man en krona hos en guldsmed.
 Om brudpariet reser till annan ort och
 besöker sig där kastar man risgran när de
 de reser på brudpariet och riser iirepostas
 och fur emot dem där

 LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

ACC. N:R M. 9825:7.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Man beslöt vid Bröllopp att bilda sänge-
slag det kallades syskonbädd Med på ett
bröllopp hade en spjuver sedan alla somnat
syft i kon de sovande en pojke och en flicka
två och och två det vill säga alla par
i syskonbädden den varo med starka snören
fastsydda med vid täck filtar och lakan och
madaso- och sedan hade man tagit och
stoppat deras kläder i säckar och och
kastat upp dem i de högsta fräden
så att man fick laga stegar för att
få ner dem och ta ner att klippa
loss parerna från vandra och från säng-
slädderna -

ACC. N:R M. 9825:8.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

För 50 år sedan användes sedan att bädda
på golvet. Vid bröllop komma pojkar och
flinkor över ens att ligga parornas
bröllopsnatten. Det kallades att ligga
sykonbädd. Det kunde ha sina risker
i ett bröllop blev en fliska med barn
i sykonbädden. man var antige att
alla skulle ligga i bädden

ACC. N:R M. 9825:9.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Y. mälilla soeken för 60 när man drag björk den ut-
snyddas ut var stor och fin man använde Oxar
och en en wagnsbanke under björkens och körde
den ett 50 tal drag med och en musikanter och
i den och spelade under vägen till lysnings-
gården När man framkommit ble man inbjuden
på kaffe med dropp och man fram satte en
kalrik och på bordet och man gav pengar
till lysnings parat och sedan blev det dans
hela natten till på morgonen då man gick
hem

ACC. N:R M. 9825:10.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

¶ Karlstorns socken drog man för 25 år sedan fram
björken under skräl och sång men utan spel man
man högg ej björken på lysningsgården utan på
en annan plats var det långt i från satte
man en wagns bänke under björken när man
drog den till lysningsgården när man kom
fram blev man bjuden på kaffe meda dopp-
och satt fram en talick och gav lysnings
parit peng. Nu har man lista långt fört
och man skriver på sinna nam och blir
bjudna på kaffe och har dans lekar.

Bär man ej bjuden på kaffe när man
kom med björken gjorde man kap och
rakarbygg i det man drog upp björken på
varandra så man ej kom ut. På ett annat
ställe i Karlstorn socken var lysnings parit
borta då man kom. Då drog man fram en
en tall och tre enbuskar där lysnings parit
bodde

ACC. N:R M. 9825:11.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

När man tog ut lysning i Alsterå för 100 år
sedan skulle man ge Prästen stycke hemvänt
linnslärv till skjorta om var ur den
fattigare klassen.

Men om lysningspart var rikt skulle
prästen något bättre så smör mjöl och råg
inatura efter mantal och gårdar -

ACC. N:R M. 9825:12

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Man gav vid brölloppet silverknivar silver
gafflar och silvermatskedar kaffeskedar och
andra fina saker Hokerskan fick stora
vetekransar och brödkakor hon fick även
en krona i pengar Den övriga tjänsteperso-
nalen fick pengar de kallades Drickspengar

min mor var klädd i svart ^{siden} sides brudklä-
ning av siden ^{med} vita krans från och via armarna
och med till man brukade låna brudkronan
från kyrkan Min mor lånade Karlstors
brudkrona hon hade en krans av guld och
en myrtenkrans Karlstors brudkrona var
mycket tung och av ryskt ursprung
en karars krona hon var av guld förgul-
silver och troligen en kunga krona som
rövades under ett krigståg i sydrussland
några papper på vem gifvit den finns ej
likaså hur gammal hon är Den har omändrats
till brudkrona några papper om vem som
gif gifvit den finns ej Den som ej orkade
bära den använde myrtenkrona
När bruden var med barn och bar
guld krona bleknad glansen så att
man fick förgulda förse den med nytt guld

ACC. N:R M. 9825:14

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

för den skulle släppte ej kyrkorna ut sina
guldäronor utan de D Brudar som var
med barn fick använda myrten krona

Man skulle ha en pärg i skorna
när man stod brud

Min mor hade en hel fema i
skon den som tog av skon och klädde
av bruden skulle ha Pängen men den som
skulle klä av henne kom ej så hon fick
den själv

Blosskällarna uppgift var att lysa upp
bröllopssermonien när ^{man} red till kyrkan
ti. och i bröllopsgården

Man spelade ~~bröllops~~^{fiol-}spel för maten och för
var rätt som bars in

Vid brölloppet samlade man in pengar
Prästen fick innaturat såg~~an~~ som smör
vete eller råg Spelermanen fick pengar och
Kokerskan en veckra och bröd ibland pengar.
Men nu för tiden får prästen inget
Brudpariet får pengar och Presentkort att
köpa varor för Kokerskan får 2 kronor
den övriga personalen 1 krona det kallas
drickspengar

ACC. N:R M. 9825:16.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sporröl det var att man gick i hop
och spann gäsn som prästen skulle
ha Man hade kalas med mat och öl
och brännvin ~~och~~ för att sporra spinneskorna
att spinna mycket garna till Prästen

(Sporröl = "hästridning med välfägnat då brud-
gumman hämtas till bröllopet, [rietz])

farhett!

ACC. N:R M. 9825:17.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Allt lämna nūget kvar på Jdriken

hörd ej till god ton

Matresten kallades "Matfabiken"

Man hade allt man ej hade nytta

av Maten om man ej ätit upp den

(hör ej till
brevloppssederna)

Truget så skulle man ej men det
gjorde man ibland in en granby kugade
man så att man ej hittade de gamla gran-
fruarna när man fann dem var de under
ladugårdarna och fick använda bältshakar
att dra fram dem med

På min mors bröllop hade man en
fiskpudding det ^{var} fjorton ägg i den det
var mat av alla slag 125 personer var
inbjudna man hade ~~sag~~ musik på
bröllopet Man hade mycket blommor och
bordet var vackert klätt med gröna
blad och blommor Och man hade upp-
lagda smörgåsar på dem var smörgårer upp-
lagda i form av lam och fåglar och
korgar med runda kuler gjorda av smör
Man hade en utsökt fin buljong
med goda smörgåsar så läckra utt

ACC. NR M. 9825:19.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att man måste göra så att inte
fjärnarna kom åt den för de ville
äta upp den. Man bryggde även ~~vin~~ ^{dricka}
till brölloppet men en av jungfrorna
som ville dricka ifrån sig först råkade
av misstag slå ut ~~vinet~~ ^{drickat} men glömde
dricka spannet så när kokerskan skulle
se om vinet stod spannet borta
så jungfrun fick sig en uppsträck-
ning så kom och hennes syster fick
på natten gå till Karlstorp och köpa
nytt material till ~~vinet~~ ^{drickat}
Förr hade man flögande ho ut om det
regnade bröllopps dagen blev man rik på
man. Men på mors bröllopps dag regnade
på morgonen men var vackert den
älskande delen av dagen en solig
äktenskap man torde förr att om ma

ACC. N:R M. 9825:20.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gjorde några fel ^{när} man stod
inför prästen om ^{man} lappade handskan
eller näsduken betyde detta otur i äkten
skapet

ACC. N:R M. 9825:21.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

man dansade ej bestämda danser vid
brölloppet man var ute i "ängarna" vid
Henshult det var vackra och natursköna
ståta-ängar det var vid ~~pi~~ Pignst
så de stod stod blom. man lekte
följande lekar såsom Lista parat ut
I kifta maka med flera ^{såsom} lekar kumpa till plats-
man använde ej danslekar
sedan aft dansa kronan av bruden använde ej
På min bror bröllopp använde sedan
Dansa kronan av bruden det gick till på
sätt man band för ögon på bruden hon
skulle sätta kronan ^{på} en flicka i ringen ut-
dem som dansade kring henne den
som fick kronan skulle bli brud nästa
gång.

^{placerades}
Bröllops-gästernas så vid bordet
när prästen var inbjuden till Brölloppet
satt han först sedan Bruden och brud-
gummen vid eget bord
närmast prästen satt Bruden och
brudgummen föräldrar sedan de när-
aste släktingarna

På ett bröllop för 96 års var dukat
ett stort kästskobord prästen och hans
fru och väner 9 stycken satt främst vid
bordet sedan brud och brudgummen närmast
deras föräldrar ^{för öfriga gäster} det var två likadana
bord ett i neder våningen och ett i övre
våningen

Brudgummen förde sjäär in bruden i
i kyrkan Vid Kyrkbröllopp gick de
själva in först i kyrkan Sedan kom
gästerna par om par åtföljda av marsk
alkerna in i kyrkan ej alltid ibland kom
^{kom gästerna in på eget Brudparat sitt}
Vigselringarna voro av guld vid min
min mor bröllopp för 50 år sedan
att man lånade vigselringar känner jag ej
till Jag har kört av min mor att
guldringar användes endast vid högtid-
liga tillfällen i vardagslag användes
en ~~sa~~ simplare ring som var av
gul metall Min mor köpt sig ett par
vardagsringar av amerikanskt guld det
är mycket koppar i dem så de
är mycket starka

L.U.F. Acc. N:r 9825: 7

Landskap: Småland	Upptecknat av: Rudolf Elofsson
Härad: Östra, Aspeland	Adress: Solhem 5, Holsby Brunn.
Socken: Alseda, Karlstorp, Målilla.	Berättat av: Olika personer; se
Uppteckningsår: 1945	inne i uppteckningen.

Man beslöt vid Bröllop att bilda sängelag det kallades syskonbädd. Men på ett bröllopp hade en spjuver sedan alla somnat sytt ihop de sovande en pojke och en flick två och två det vill säga alla paren i syskonbädden den voro med starka snören fastsydda med vid täck faltar och lakan och madass och sedan hade han tagit och stoppat deras kläder i säckar och kastat upp dem i de högsta träden så att man fick taga stegar för att få ner dem och ta sax att klippa loss paren från vandra och från sängklädderna.

L.U.F. Acc: N:r 9825:8

Landskap: Småland

Upptecknat av: Rudolf Elofsson

Härad: Östra, Aspeland

Adress: Solhem5, Holsby brunn

Socken: Alseda, Karlstorp, Målilla Berättat av: Olika personer; se

Uppteckningsår: 1945

inne i uppteckningen.

För 50 år sedan användes seden att bädda på golvet. Vid brölopp kommo pojkar och flickor överens att ligga par om par brölloppnatten det kallades att ligga syskonbädd det kunde ha sina risker i ett bröllopp blev en flicka med barn i syskonbädden, man var enliga att alla skulle ligga i bädden.

L.U.F. Acc. N:r 9825:9

Landskap: Småland

Upptecknat av: Rudolf Elofsson

Härad: Östra, Aspeland

Adress: Solhem 5, Holsby Brunn

Socken: Alseda, Karlstorp, Målilla Berättat av: Olika personer; se

Uppteckningsår: 1945

inne i uppteckningen

I målilla socken för 60 när man drog björk den utsynades att var stor och fin Man använde Oxar och en en vagnsbanke under björken och körde den ett 50 tal drog med och en musikant satt i den och spelade under vägen till lysninggården När man framkomit blev man inbjuden på kaffe med dopp och man framsatte en talrik på bordet och man gav pengar till lysningsparet och sedan blev det dans hela natten till på morgonen då man gick hem.

L.U.F. Acc. N:r 9825:10

Landskap: Småland

Upptecknat av: Rudolf Elofsson

Härad: Östra, Aspeland

Adress: Solhem 5, Holsby Brunn

Bocken: Alseda, Karlstorp, Målilla

Berättat av: Olika personer; se

Uppteckningsår: 1945

inne i uppteckningen

I Karlstorps socken drog man för 25 år sedan fram björken under skrål och sång men utan spelman man högg ej björken på lysningsgården utan på en annan plats var det långt i från satte man en vagnsbanke under björken när man drog den till lysningsgården när man kom fram blev man bjuden på kaffe med dopp och satt fram en talrik och gav lysningsparet peng Nu har man lista långt förut och man skriver på sinna namn och blir bjudna på kaffe och har danslekar. Blir man ej bjuden på kaffe när man kom med björken gjorde man kap och rakartyg i det man drog upp björken på varandan så man ej kom ut På ett anant ställe i Karlstorp socken var lysningsparet borta då man kom Då drog man fram en tall och tre enbuskar dar lysningsparet bodde När man tog ut lysning i Alseda för 100 år sedan skulle man giva Prästen stycke hemvävt linnelärvt till skjorta om var av den fattigare klassen.

Men om lysningsparet var rikt skulle prästen något brättre så smör mjöl och råg i natura efter mantal och gårdar.

L.U.F. Acc. N:r 9825:14

Landskap: Småland

Upptecknat av: Rudolf Elofsson

Härad: Östra: Aspeland

Adress: Solhem 5, Holsby Brunn

Socken: Alseda, Karlstorp, Målilla

Berättat av: Olika personer; se

Uppteckningsår: 1945

inne i uppteckningen

- - - - -
för den skull släppte ej kyrkorna ut sina guldkronor utan de
Brudar som var med barn fick använda myrtenkrona.

Man skulle ha en päng i skorna när man stod brud.

Min mor hade en hel fema i skon den som tog av skon och klädde
av bruden skulle ha Pängen men den som skulle klä av henne kom
ej så hon fick den själv.

L.U.F. Acc. N:r 9825: 17

Landskap: Småland Upptecknat av: Rudolf Elofsson
Härad: Östra, Aspeland Adress: Solhem 5, Holsby Brunn
Socken: Alseda, Karlstorp, Målilla Berättat av: Olika personer; se
Uppteckningsår: 1945 inne i uppteckningen

Att lämna något kvar på Talriken hörd ej till god ton. Mat-
resten kallades "Maktabiten" Man trodde att man ej hade nytta av Maten
om man ej ätit upp den.